

105467 - vrijstelling toets

BESLISSING

van de algemene raad van de Nederlandse orde van advocaten inzake het bezwaar van

mw. mr. X, advocaat te A, (hierna: "belanghebbende"),

gericht tegen het besluit van de algemene raad van 15 februari 2018. Met bedoeld besluit heeft de algemene raad het verzoek tot vrijstelling voor het volgen van het onderwijs in het vak jaarrekeninglezen toegekend, maar het vrijstellingsverzoek voor de toets jaarrekeninglezen is afgewezen.

Procesverloop

1. Bij brief van 24 januari 2018 met producties, verzonden per e-mail, verzoekt belanghebbende vrijgesteld te worden van de verplichting tot deelname aan het onderwijs en tot het afleggen van de toets in het vak jaarrekeninglezen .
2. Bij brief van 15 februari 2018, tevens verzonden per e-mailbericht van dezelfde datum, bericht de algemene raad belanghebbende het verzoek tot vrijstelling voor het onderwijs in te willigen, maar het verzoek tot vrijstelling voor de toets jaarrekeninglezen af te wijzen (hierna: "besluit").
3. Bij e-mailbericht van 29 maart 2018 maakt belanghebbende pro-forma bezwaar tegen het besluit.
4. Bij e-mail van 20 april 2018 stuurt belanghebbende een bezwaarschrift van gelijke datum met producties.

5. Belanghebbende wordt op eigen verzoek van 30 april 2018 telefonisch gehoord op 7 mei 2018. Namens de algemene raad hoort mr. B.J.M. de Leest, lid van de algemene raad, belanghebbende in aanwezigheid van mr. M.E. Veenboer, griffier.

6. Bij brief van 14 mei 2018, per e-mail verzonden, deelt belanghebbende mee geen gebruik te maken van de tijdens het horen geboden mogelijkheid om nog nadere stukken over te leggen.

7. Bij e-mailbericht van 18 mei 2018 bevestigt de algemene raad de tijdens het horen gedane mededeling dat de beslissing met ten hoogste zes weken wordt verdaagd.

Toetsingskader

8. Artikel 3.18, eerste lid, van de Verordening op de advocatuur (hierna: "Voda") geeft de algemene raad de bevoegdheid tot het verlenen van een vrijstelling voor het deelnemen aan het onderwijs in enig onderdeel van de beroepsopleiding advocaten (hierna: "BA"). De vrijstelling houdt geen vrijstelling in van de verplichting om in alle onderdelen van het examen, bedoeld in artikel 9c, eerste lid, van de Advocatenwet, een toets af te leggen.

9. Artikel 3.18, tweede lid, van de Voda houdt in dat vrijstelling van het volgen van het onderwijs wordt verleend als de stagiaire genoegzaam heeft aangetoond op grond van opleiding en praktijkervaring op het desbetreffende rechtsgebied een gelijkwaardige theoretische en praktische bekwaamheid te hebben verworven.

10. Artikel 3.19, tweede lid, van de Voda bepaalt dat een stagiaire in alle onderdelen van het examen een toets aflegt.

11. Artikel 3.20, eerste lid, van de Voda biedt een stagiaire de mogelijkheid tot het vragen van een gehele of gedeeltelijke vrijstelling van de verplichting om in alle onderdelen van het examen een toets af te leggen.

12. Artikel 1, derde lid, van de Beleidsregel onderwijs en toetsen BA (hierna: "Beleidsregel") stelt een drietal eisen om in aanmerking te komen voor vrijstelling van het

onderwijs: de toetstermen die in de vakbeschrijving van het betreffende examenonderdeel zijn neergelegd, moeten zijn behaald (i), de bekwaamheid mag niet langer dan drie jaar vóór de beëdiging zijn verworven (ii), en die bekwaamheid moet zijn opgedaan vanuit een partijdige invalshoek (iii).

13. Artikel 2, tweede lid, van de Beleidsregel houdt in dat een vrijstellingsverzoek betreffende het afleggen van een toets wordt toegewezen als wordt voldaan aan een drietal criteria: het moet de eerste toetskans zijn in het betreffende examenonderdeel (i), voldaan moet zijn aan de criteria, gesteld aan een vrijstelling voor het onderwijs (ii) en een diepgaande theoretische bekwaamheid moet zijn verworven door middel van in wetenschappelijke tijdschriften gepubliceerde artikelen of behaalde diploma's (iii).

Het besluit

14. De algemene raad heeft het verzoek van belanghebbende tot vrijstelling van het onderwijs in het vak jaarrekeninglezen ingewilligd, maar het verzoek tot vrijstelling van de toets in hetzelfde vak afgewezen.

15. Bij zijn besluit heeft de algemene raad betrokken het feit dat belanghebbende eerder beëdigd is geweest en wel gedurende de periode 25 januari 2012 tot 1 januari 2015. Wegens persoonlijke omstandigheden heeft belanghebbende de beroepsopleiding afgebroken. In die periode - op 11 oktober 2013 - heeft belanghebbende het vak jaarrekeninglezen met een voldoende resultaat afgelegd. Dit is dan ook de achtergrond van de beide vrijstellingsverzoeken.

16. De algemene raad heeft het vrijstellingsverzoek voor de toets afgewezen, omdat

- belanghebbende na 11 oktober 2013 de opgedane kennis niet, althans onvoldoende, heeft bijgehouden;
- de huidige kennis van belanghebbende onvoldoende is om te voldoen aan het voor een vrijstelling voor de toets geldende criterium 'diepgaande theoretische bekwaamheid';
- belanghebbende er niet in is geslaagd aan te tonen dat zij sinds 11 oktober 2013 relevante opleidingen heeft gevolgd dan wel in wetenschappelijke tijdschriften relevante artikelen heeft gepubliceerd.

Behandeling van het bezwaar

17. Hierna volgt eerst een beschrijving van de gronden van het bezwaar om vervolgens deze gronden te bespreken met inachtneming van hetgeen tijdens de telefonische hoorzitting op 7 mei 2018 naar voren is gebracht door belanghebbende. In de conclusie wordt mede betrokken het verzoek van belanghebbende tot vergoeding van de door haar gemaakte kosten ter zake van het bezwaar.

Het bezwaarschrift van belanghebbende

18. Belanghebbende verzoekt de vernietiging van het besluit van de algemene raad, alsmede vergoeding van de redelijkerwijs door belanghebbende gemaakte kosten in verband met het voorliggende bezwaar.

19. In bezwaar maakt belanghebbende een onderscheid in haar theoretische bekwaamheid en haar praktische bekwaamheid betreffende het vak jaarrekeninglezen.

20. Ter zake van haar theoretische bekwaamheid voert belanghebbende het volgende aan:

- op 11 oktober 2013 is met goed gevolg de toets jaarrekeninglezen afgelegd;
- sinds de herbeëdiging op 17 januari 2016 en de start van een eigen praktijk als stagiaire ondernemer is ervaring opgedaan met jaarrekeninglezen , met name op het rechtsgebied van personen- en familierecht;
- sinds 2007 is belanghebbende docent recht aan een HBO-opleiding in B;
- met de verleende vrijstelling voor het volgen van het onderwijs is voldaan aan de theoretische bekwaamheid, daarmee is tevens voldaan aan het vereiste van diepgaande theoretische bekwaamheid.

21. Ter zake van haar praktische bekwaamheid voert belanghebbende het volgende aan :

- tijdens de eerste stageperiode van 2012 tot 2015 heeft belanghebbende praktische bekwaamheid opgedaan;
- in de tussenliggende periode van 2015 tot 2016 heeft belanghebbende bij haar voormalige patroon als juridisch medewerker bekwaamheid opgedaan die gelijkwaardig is aan die van een advocaat;

- sinds 1 januari 2016 is belanghebbende weer op dezelfde rechtsterreinen werkzaam als gedurende haar eerste stageperiode en heeft voorts als zelfstandig ondernemer ervaring opgedaan met het voeren van haar eigen boekhouding;
- het vereiste van publicatie van artikelen in een wetenschappelijk tijdschrift is belanghebbende niet bekend;
- belanghebbende verwijst naar een uitspraak op bezwaar van de algemene raad van 24 september 2015, die volgens belanghebbende gelijkens vertoont met het voorliggende bezwaar.

22. De beschreven theoretische en praktische bekwaamheid, alsmede de ervaring binnen een advocatuurlijke omgeving sinds 2012 maakt volgens belanghebbende dat zij voldoet aan de in het curriculum geformuleerde eindterm 'de stagiaire is in staat om uit een jaarrekening relevante informatie te distilleren en deze informatie nuttig aan te wenden in de brede praktijk van de advocatuur'.

23. Onder verwijzing naar jurisprudentie van de algemene raad doet belanghebbende een beroep op het gelijkheidsbeginsel.

Bespreking gronden van bezwaar

Algemeen

24. Allereerst merkt de algemene raad op dat de beroepsopleiding aanmerkelijk is gewijzigd sinds de uitschrijving van het tableau van belanghebbende. Met de gewijzigde Advocatenwet is op 1 januari 2015 de Voda in werking getreden en is ook de Beleidsregel vastgesteld. In het belang van de kwaliteit van de advocatuur, en daarmee een goede rechtsbedeling, is de regelgeving aangescherpt. Voor de Beleidsregel betekende dat een verdere aanscherping die op 1 februari 2016 van kracht is geworden. In de aangepaste Beleidsregel zijn expliciete criteria geformuleerd voor vrijstelling van het onderwijs en van de toets. De algemene raad voert een restrictief beleid waar deze bevoegd is nadere invulling te geven aan de regelgeving. Reeds op deze grond dient de algemene raad met inachtneming van het aangepaste beleid te bezien of belanghebbende in aanmerking komt voor vrijstelling van de toets jaarrekeninglezen. Het enkele feit dat belanghebbende viereneenhalf jaar geleden de toets jaarrekeninglezen heeft behaald, leidt niet als vanzelfsprekend tot een vrijstelling van de toets in dit onderdeel van het examen van de nieuwe BA.

Theoretische bekwaamheid

25. Tegen de achtergrond van de voorgaande overweging licht de algemene raad toe dat belanghebbende vrijstelling is verleend voor het volgen van het onderwijs in het vak jaarrekeninglezen . Daartoe is getoetst aan artikel 1 van de Beleidsregel, meer in het bijzonder aan artikel 1, derde lid, van de Beleidsregel.

26. Hetgeen belanghebbende hiervoor heeft aangevoerd met betrekking tot het voldoen aan de toetstermen van het curriculum, haar bekwaamheid, opgedaan vanuit een partijdige invalshoek en het feit dat die bekwaamheid niet meer dan drie jaar vóór de herbeëdiging is verworven, is reden voor de algemene raad geweest om vast te stellen dat belanghebbende voldoet aan de criteria voor vrijstelling van het onderwijs jaarrekeninglezen .

27. Belanghebbende heeft derhalve op basis van haar eerdere theoretische en praktische ervaring aangetoond te beschikken over een gelijkwaardige theoretische en praktische bekwaamheid.

Praktische bekwaamheid

28. De criteria voor een vrijstelling van de toets, neergelegd in artikel 2, tweede lid, van de Beleidsregel, gaan evenwel verder dan die voor de vrijstelling van het onderwijs, namelijk 'diepgaande theoretische bekwaamheid'. De algemene raad stelt vast dat belanghebbende wel voldoet aan de eerste twee criteria, te weten dat het de eerste toetskans voor het onderdeel jaarrekeninglezen betreft en dat belanghebbende voldoet aan de vereisten voor vrijstelling deelname aan het onderwijs.

29. Om te voldoen aan het criterium 'diepgaande theoretische bekwaamheid' moet een stagiaire volgens artikel 2, tweede lid, aanhef en onderdeel c, van de Beleidsregel artikelen in wetenschappelijke tijdschriften hebben gepubliceerd of diploma's hebben behaald waaruit die bekwaamheid blijkt. Onweersproken is dat belanghebbende aan geen van beide vereisten voldoet.

30. Tijdens het horen op 7 mei 2018 is belanghebbende meegedeeld dat het aan belanghebbende is om de algemene raad ervan te overtuigen dat zij beschikt over 'diepgaande theoretische bekwaamheid'. Daarbij is aangegeven dat het opstellen van de eigen BTW-aangifte en de eigen jaaropgave te licht is om te voldoen aan het criterium.

Waar belanghebbende aanvoert op basis van haar ervaring met het opstellen van alimentatieberekeningen te voldoen aan het betreffende criterium wordt belanghebbende alsnog in de gelegenheid gesteld dienaangaande dossierstukken over te leggen waaruit die diepgaande theoretische bekwaamheid blijkt.

31. Bij brief van 14 mei 2018 laat belanghebbende weten dat het haar duidelijk is geworden dat de algemene raad slechts in zeer uitzonderlijke gevallen vrijstelling verleent van het afleggen van de toets en dat het niet waarschijnlijk is dat de algemene raad op grond van de bij het bezwaarschrift overgelegde producties de vrijstelling zal verlenen. Belanghebbende voorziet dat ook met het aanleveren van stukken uit enkele alimentatiedossiers de kans groot is dat het vrijstellingsverzoek niet zal worden ingewilligd. Mede gelet op de nog resterende tijd tot het toetsmoment van 18 mei 2018 besluit belanghebbende af te zien van het overleggen van nadere stukken ten bewijze van de diepgaande theoretische bekwaamheid waarover belanghebbende zegt te beschikken.

32. Naar aanleiding van genoemde brief van 14 mei 2018 is op 15 mei 2018 telefonisch contact met belanghebbende opgenomen. Belanghebbende geeft aan te hebben besloten om de toets af te leggen op 18 mei 2018, te meer omdat zij, ondanks de vrijstelling voor het onderwijs, toch heeft deelgenomen aan het onderwijs jaarrekeninglezen. Gelet op die mededeling is belanghebbende gevraagd of een en ander haar aanleiding geeft tot intrekking van het bezwaar. Belanghebbende antwoordt ontkennend op die vraag en verzoekt de algemene raad een beslissing op haar bezwaar te nemen.

33. Op grond van de stukken, mondeling toegelicht door belanghebbende, en gelet op haar beslissing geen aanvullende stukken over te leggen, concludeert de algemene raad dat belanghebbende er niet in is geslaagd aannemelijk te maken dat zij beschikt over diepgaande theoretische bekwaamheid ten aanzien van het rechtsgebied jaarrekeninglezen. Dit leidt de algemene raad tot de conclusie dat het bezwaar ongegrond is.

Strijd met het gelijkheidsbeginsel

34. Met een beroep op de beslissing op bezwaar van de algemene raad van 24 september 2015 voert belanghebbende aan dat de casus in die kwestie vergelijkbaar is met de situatie van belanghebbende. Derhalve is op die grond sprake van strijd met het gelijkheidsbeginsel. De algemene raad ontkent dat sprake is van vergelijkbare gevallen en overweegt daartoe het navolgende.

35. Allereerst is de regelgeving gewijzigd sinds de aangehaalde beslissing op bezwaar. In de aangehaalde zaak is het bezwaar door de algemene raad getoetst aan de Beleidsregel die tot 2 februari 2016 van kracht was. Het toetsingscriterium was toen beperkt tot een onbillijkheid van overwegende aard, waar het voorliggende bezwaar moet worden getoetst aan de expliciete criteria, neergelegd in artikel 2, tweede lid, van de per 1 februari 2016 geldende Beleidsregel.

36. Ook overigens gaat de vergelijking met de situatie van belanghebbende mank nu uit overweging 10 van de beslissing van 24 september 2015 blijkt dat de desbetreffende stagiaire anders dan belanghebbende - binnen een geheel op de fiscale praktijk toegespitst advocatenkantoor werkzaam was.

Conclusie

37. Met inachtneming van het voorgaande, de door belanghebbende overgelegde stukken en de mondelinge toelichting daarop stelt de algemene raad vast dat belanghebbende weliswaar beschikt over voldoende theoretische en praktische bekwaamheid ten behoeve van een vrijstelling van het onderwijs, maar dat dit op zichzelf niet voldoende is voor vrijstelling van de toets. Daarvoor moet een stagiaire beschikken over diepgaande theoretische kennis op het gebied van het jaarrekening lezen. Belanghebbende heeft evenwel niet aannemelijk kunnen maken over een dergelijke bekwaamheid te beschikken. Voorts concludeert dat het beroep op strijd met het gelijkheidsbeginsel geen doel treft. Het bezwaar is dan ook ongegrond.

38. Met deze conclusie wijst de algemene raad met inachtneming van het bepaalde in artikel 7:15, tweede lid, van de Awb het verzoek van belanghebbende tot vergoeding van de door haar gemaakte kosten in verband met haar bezwaar af.

Beslissing

De algemene raad

- verklaart het bezwaar ongegrond; en
- wijst het verzoek tot vergoeding van de door belanghebbende gemaakte kosten af.

Overeenkomstig de door de algemene raad van de Nederlandse orde van advocaten
genomen beslissing,

Voor deze,

mr. R.A. Fibbe

wnd. deken

aldus gedaan te Den Haag op 4 juni 2018.

Tegen deze beslissing kunnen belanghebbenden binnen zes weken na bekendmaking van
deze beslissing beroep instellen overeenkomstig de bepalingen van hoofdstuk 8 van de
Algemene wet bestuursrecht.

Deze beslissing is verzonden op 5 juni 2018.